

talmen wordt de nieuwbouw opgetrokken zonder ons, en dan zeker niet op eene wijze gelijk wij zouden wenschen. Dan worden de nu nog tastende en zoekende, sterk varierende meeningen geconsolideerd, en dan zal de Gereformeerde Theologie op Oud-Testamentisch terrein weer voor dezelfde moeilijkheid komen te staan als voorheen. Dan zal er een nieuwe richting zijn die naar alle waarschijnlijkheid de Oud-Testamentici even vast aangeesloten houdt als tot dusverre het geval was. En het zou ijdel optimisme wezen te verwachten dat die nieuwe richting ons bevrediging zou kunnen schenken ⁴⁴⁾. Zij zal niet voor ons doen wat wij verzuimen. En daarom is het een klemmende eisch voor onze Gereformeerde Theologie de studie der Oud-Testamentische vakken thans met kracht aan te vatten. De deur is ons geopend; mogen we wachten tot ons die wellicht weder toegesloten wordt? ⁴⁵⁾

Natuurlijk zal daarbij onze Gereformeerde Theologie haar eigen weg hebben te gaan. Zij wijst ook aan de beoefening der Oud-Testamentische wetenschap een eigen spoor. Het is niet geheel overbodig daarop te wijzen. Juist de dankbaar te waardeeren tijken-tering die thans merkbaar is kan ook een ernstig gevaar meebrengen. Dit gevaar namelijk dat wij niet genoegzaam bedacht zouden zijn op het houden van een eigen koers. Immers wijl we niet meer uitsluitend tegen den stroom op hoeven, maar in meerdere opzichten den stroom mee hebben, is het zoo verleidelijk ons met dien stroom verder te laten meedrijven dan goed en wenschelijk is. Wij moeten in onze studie van het Oude Testament een eigen weg gaan, ook al maken we met dankbaarheid gebruik van het goede dat door anderen geboden wordt. Een eigen weg *gaan* — dus niet blijven staan, niet ons heil zoeken — in bloot conservatisme. Gelijk op elk terrein van ons Gereformeerd beginsel mag verwacht dat het zijn levenskracht zal bewijzen door gestadig nieuwe vruchten te dragen en tot steeds rijper ontwikkeling te komen ⁴⁶⁾, zoo heeft het ook aan de Oud-Testamentische studie een eigen weg, een weg vooruit, te toonen.

En laat mij dan mogen besluiten met u aan te wijzen, waarop naar mijn inzien vooral onze krachten zich richten moeten. Voor den Gereformeerden onderzoeker is en blijft het Oude Testament in den vollen zin openbaring Gods. Daardoor blijft zijn weten-